МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра зарубіжної преси та інформації

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Декан факультету журналістики
проф. КРУПСЬКИЙ І. В.
"12" вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Журналістика ідей»

освітній рівень другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 06 - журналістика
спеціальність 061- журналістика
освітня програма ОПП «Журналістика»

Факультет журналістики

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма **«Журналістика ідей»** для студентів спеціальності 061 Журналістика.

Розробник: Мельник Андрій Петрович, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри зарубіжної преси та інформації

Протокол від “5” вересня 2022 року № 3

Завідувач кафедри
зарубіжної преси та інформації проф. Житарюк М. Г.

© Мельник А. П., 2022 рік

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття освіти</td><td>заочна форма здобуття освіти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
06 – «Журналістика»</td><td colspan="2" rowspan="2">За вибором</td></tr>
<tr><td></td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="4">Освітній рівень:
Другий (магістерський)</td><td colspan="2">Рік підготовки</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>2-й</td><td></td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td></td><td>3-й</td><td></td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td><td rowspan="13">Спеціальність:
061 – «Журналістика»</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Тижневих годин для денної форми здобуття освіти :
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 3,5</td><td>8 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>66 год.</td><td>78 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td colspan="2">год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
(екзамен/залік)</td></tr>
<tr><td>Залік</td><td>Залік</td></tr>
</table>

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття освіти – 40% : 60%;

для заочної форми здобуття освіти – 13, 3% : 86,7

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вибіркової дисципліни «Журналістика ідей» – підготувати майбутніх журналістів до роботи із комплексною інформацією, пов'язаною із тематикою ідей та їх впливом на політичну, культурну та соціальну сфери життя суспільства.

Завдання дисципліни:
1.Ознайомлення з історією ідей як міждисциплінарним підходом до вивчення ідей.
2.Дослідження інституту публічних інтелектуалів як основних носіїв ідей у публічному дискурсі.
3. З'ясування специфіки поняття «культурні війни».
4. Розгляд присвячених ідеям публікацій у медіа.
5. З'ясування жанрових та інших особливостей висвітлення ідей у медіа.
6. Ознайомлення із ключовими ідеями, які впливають на сучасне життя у різних сферах і привертають увагу мас-медіа.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні поняття журналістики ідей. Ідея прогресу у сучасній публіцистиці. Ідейні основи російської агресії.

Тема 1. Вступ. Огляд предметно-фахового апарату, літератури, знайомство зі структурою дисципліни, ознайомлення із основними поняттями курсу.

Тема 2. Ідея прогресу у сучасній публіцистиці. Основні показники прогресу. Критика ідеї прогресу. Висвітлення ідеї прогресу у мас-медіа.

Тема 3. Ідейні передумови російської агресії проти України і західних цінностей.

Змістовий модуль 2. Політика ідентичності та боротьба за визнання. Ідея діалогу та межі толерантності.

Тема 4. Політика ідентичності як один із викликів сучасності. Особливості політики ідентичності та боротьби за визнання на прикладі американського досвіду. Політика ідентичності як виклик для журналістики.

Тема 5. Ідея діалогу та спроби її реалізації. Діалог культур/релігій/цивілізацій: особливості концепцій та їх втілення у міжнародній політиці. Поняття толерантності. «Мова ненависті» та свобода слова – спроби обмежень та регуляції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основні поняття журналістики ідей. Ідея прогресу у сучасній публіцистиці. Ідейні основи російської агресії.												
Тема 1. Вступ. Огляд предметно-фахового апарату, літератури, знайомство зі структурою дисципліни, ознайомлення із основними поняттями курсу.	7	2				5		1				15
Тема 2. Ідея прогресу у сучасній публіцистиці.	18	2	4			12		2				16

Основні показники прогресу. Критика ідеї прогресу. Висвітлення ідеї прогресу у мас-медіа.												
Тема 3. Ідейні передумови російської агресії проти України і західних цінностей.	16		4			12		2	2			16
Разом за змістовим модулем 1	41	4	8			29		5	2			47
Змістовий модуль 2. Політика ідентичності та боротьба за визнання. Ідея діалогу та межі толерантності.												
Тема 4. Політика ідентичності як один із викликів сучасності. Особливості політики ідентичності та боротьби за визнання на прикладі американського досвіду. Політика ідентичності як виклик для журналістики.	18	2	4			12		1				15
Тема 5. Ідея діалогу та спроби її реалізації. Діалог культур/релігій/цивілізацій: особливості концепцій та їх втілення у міжнародній політиці. Поняття толерантності. «Мова ненависті» та свобода слова – спроби обмежень та регуляції.	31	2	4			25		2	2			16
Разом за змістовим модулем 2	49	4	8			37		3	2			31
Усього годин	90	8	16			66	90	8	4			78

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ідея прогресу у сучасній публіцистиці. Основні показники прогресу. Критика ідеї прогресу. Висвітлення ідеї прогресу у мас-медіа	4
2	Ідейні передумови російської агресії проти України і західних цінностей.	4
3	Політика ідентичності як один із викликів сучасності. Особливості політики ідентичності та боротьби за визнання на прикладі американського досвіду. Політика ідентичності як виклик для журналістики.	4
4	Ідея діалогу та спроби її реалізації. Діалог культур/релігій/цивілізацій: особливості концепцій та їх втілення у міжнародній політиці. Поняття	4

	толерантності. «Мова ненависті» та свобода слова – спроби обмежень та регуляції.	
5	Разом:	16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Огляд предметно-фахового апарату, літератури, знайомство зі структурою дисципліни, ознайомлення із основними поняттями курсу.	5
2	Ідея прогресу у сучасній публіцистиці. Основні показники прогресу. Критика ідеї прогресу. Висвітлення ідеї прогресу у мас-медіа.	12
3	Ідейні передумови російської агресії проти України і західних цінностей.	12
4	Політика ідентичності як один із викликів сучасності. Особливості політики ідентичності та боротьби за визнання на прикладі американського досвіду. Політика ідентичності як виклик для журналістики.	12
5	Ідея діалогу та спроби її реалізації. Діалог культур/релігій/цивілізацій: особливості концепцій та їх втілення у міжнародній політиці. Поняття толерантності. «Мова ненависті» та свобода слова – спроби обмежень та регуляції.	25
	Разом	66

9. Індивідуальні завдання

Теми есеїв:

1. Сократ як «недіалогічний співрозмовник»
2. Сповідь як діалог: випадок святого Августина
3. Пошук власного «Я»: екзистенційна роль діалогу
4. Діалог чи монолог: що ефективніше в комунікуванні?
5. Свій vs. Чужий: де провести межу?
6. Як наповнити змістом поняття «діалог культур»?
7. Ґендерний діалог: міф, провокація чи політика майбутнього?
8. Чи може толерантність бути образливою?
9. Межа терпимості, або чи є толерантність злочином, коли йдеться про зло?
10. Де закінчується толерантність і починається байдужість?
11. Чи можливий справжній діалог на сучасному ТБ?
12. Політкоректність: як не вийти за межі здорового глузду?
13. Чи потрібна цензура для «мови ненависті» (hate speech)?

10. Методи навчання

Результати навчання	**Методи навчання і викладання:**	**Методи оцінювання досягнення результатів навчання**
Після закінчення курсу студенти повинні знати: - основні ідеї, які чинять вплив на сучасні процеси; - провідних публічних інтелектуалів та їхню творчість; - особливості ідеї прогресу; - основні ідейні підстави російської агресії проти України та ворожості до Заходу та його цінностей; - суть поняття «діалог культур», «діалог цивілізацій»; - риси політики ідентичності та особливості його впливу на різні сфери життя, зокрема, на журналістську діяльність; - що таке толерантність, політкоректність та мова ненависті; вміти: •працювати з ідеями та висвітлювати їх вплив у мас-медіа; •використовувати здобуті знання у практичній діяльності; •проводити контент- та інтент-аналіз публікацій у медіа, у яких використовуються основні концепти курсу	Презентація, лекції, консультування, дискусії, написання есеїв та їх обговорення.	усний контроль, письмовий, тестовий, презентація, а також методи самоконтролю і самооцінки.

11. Методи контролю

Опитування, оцінювання рівня опрацювання рекомендованої літератури, перевірка есе та індивідуальних (групових) медіапроєктів, контроль відвідування, своєчасність виконання завдань.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Т2	Т3	есей	Т4	Т5	есей	100
10	10	30	10	10	30	

Т1, Т2 ... Т7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічною радою коледжу).

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Журналістика ідей»

14. Рекомендована література

Базова:

1. Джонсон П. Інтелектуали / П. Джонсон. – Харків: Віват, 2022
2. Єрмоленко В. Плинні ідеології. Ідеї та політика в Європі XIX-XX століть / В. Єрмоленко. – К.: Дух і літера, 2018
3. Рідлі М. Еволюція всього. Як виникають нові ідеї / М. Рідлі. – К.: КМ-БУКС, 2019
4. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей / Ж. Рюс. – К.: Основи, 1998

Додаткова:

1. Арон Р. Опій інтелектуалів / Р. Арон. – К.: Юніверс, 2006
2. Блум А. Запитання і сумнів / А. Блум // Дух і Літера. – 2006. – Ч. 15-16. – С. 338-352
3. Больнов О. Ф. Зустріч О. Ф. Больнов // Ситниченко Л. Першоджерела комунікативної філософії. – К., 1996. – С. 157-170
4. Бубер М. Я і Ти / М. Бубер. – К.: Дух і літера, 2012
5. Грін Ж. Брат Франциск / Ж. Грін. – К.: Юніверс, 2004
6. Ґальтунґ Ю., Несс А. Політична етика Ґанді / Ю. Ґальтунґ, А. Несс. – Л.: Місіонер, 2001
7. Дзюба І. Україна-Росія: протистояння чи діалог культур? / І. Дзюба // Україна-Росія: концептуальні основи гуманітарних відносин. — К., 2001. — Розділ V. — С.265-333.
8. Еспозіто Д. Ісламська загроза. Міф чи реальність? / Д. Еспозіто – Л.: Кальварія, 2004.
9. Єрмоленко А. Комунікативна практична філософія / А. Єрмоленко. – К., 1999.
10. Зізіулас Й. Буття як спілкування / Й. Зізіулас. – К.: Дух і літера, 2005
11. Малахов В. Етика спілкування / В. Малахов. – К.: Либідь, 2006
12. Марсель Г. „Я" і інший // Homo viator / Г. Марсель. – К., 1999. – С. 18-36

13. Норберг Ю. Прогрес Ю. Ноберг. – Харків: Фоліо, 2019.
14. Озадовська Л. Парадигма діалогічності в людському мисленні / Л. Озадовська. – К.: ПАРАПАН, 2007
15. Пінкер С. Просвітництво сьогодні. Аргументи на користь розуму, науки та прогресу / С. Пінкер. – К.: Наш формат, 2019
16. Пірен М. Конфліктологія / М. Пірен. – К., 2003.
17. Рихло П. Поетика діалогу / П. Рихло. – Чернівці, 2005.
18. Рікер П. Яким має бути новий етос Європи? / П. Рікер // Дух і лутера. – 2004-2005. – Ч. 13-14. – С. 149-165.
19. Рослінг Г. Фактологія / Г. Рослінг. – К.: Наш формат, 2019
20. Рудинеско Е. Філософи в обіймах бурі / Е. Рудинеско. – К.: Ніка-Центр, 2007
21. Саїд Е. Культура й імперіалізм / Е. Саїд. – К.: Критика, 2007.
22. Сверстюк Є. Від насильства до порозуміння / Є. Сверстюк // Дзеркало тижня. – 2001. – 13 січ.
23. Снайдер Т. Шлях до несвободи. Росія, Європа, Америка / Т. Снайдер. – Львів: Човен, 2020.
24. Томпсон Е. М. Трубадури імперії / Е. М. Томпсон. – К.: Основи, 2006.
25. Томпсон Д. Хітмейкери. Наука популярності та змагання за увагу / Д. Томпсон. – К.: Yakaboo Publishing, 2018
26. Уолцер М. Про толерантність / М. Уолцер. – Харків, 2003.
27. Фрідман Р. Розгадка геніальності. Як працює інженерія ідей / Р. Фрідман. – К.: Лабораторія, 2021
28. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / Ф. Фукуяма – К.: Наш формат, 2020.
29. Фукуяма Ф. Проти політики ідентичності / Ф. Фукуяма // Zbruc. – 2019. – Режим доступу: https://zbruc.eu/node/86956
30. Шапіро Б. Як зруйнувати Америку за три прості кроки / Б. Шапіро. – К.: Наш формат, 2021.
31. Шермер М. Небеса на землі / М. Шермер. – К.: Наш формат, 2019.
32. Ясперс К. Комунікація К. Ясперс // Ситниченко Л. Першоджерела комунікативної філософії. – К., 1996. – С. 132-148
33. С. Алексієвич-П. Віріліо. Діалоги про Чорнобиль // Дух і літера. – 2004-2005. – Ч. 13-14. – С. 149-165.
34. Snyder T. Ivan Ilyin, Putin's Philosopher of Russian Fascism / T. Snyder // The New York Review of Books. – 2018. – 16 March https://www.nybooks.com/daily/2018/03/16/ivan-ilyin-putins-philosopher-of-russian-fascism/
35. Ostrovsky A. The Invention of Russia: The Rise of Putin and the Age of Fake News / A. Ostrovsky. – Penguin Books, 2017.
36. Clover C. Black Wind, White Snow: The Rise of Russia's New Nationalism / C Clover. – Yale University Press, 2017.

Розробив: доц. МЕЛЬНИК А.П.